

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Факультет геології, географії, рекреації і туризму
Спеціальність 106 Географія
Семестр IV
Форма навчання денна
Рівень вищої освіти (освітньо-кваліфікаційний рівень) бакалавр
Навчальна дисципліна **ГЕОГРАФІЯ НАСЕЛЕННЯ З ОСНОВАМИ ДЕМОГРАФІЇ**

ПІДСУМКОВА (ЕКЗАМЕНАЦІЙНА) КОНТРОЛЬНА РОБОТА

Варіант № 1

Виконав(ла) _____

Максимальна кількість балів **40.**

Кількість отриманих балів _____

I Рівень – Репродуктивно-фактажний (максимум 13 балів)

1.1. *Оберіть одну правильну відповідь; за кожену правильну відповідь – 0, 5 бали*

1. Основними ознаками народонаселення є:

О урбанізація;

О постійне відновлення поколінь;

О економіка

О залежність від біологічних особливостей;

2. Історичний тип відтворення населення, що характеризується стабільними умовами демографічної рівноваги і однотипним соціально-культурним механізмом регулювання демографічної поведінки

О архетип

О сучасний

О традиційний

О новітній

3. Основи концепції демографічного переходу були закладені

О Френком У. Ноутсеном, 1945 р.

О Р. Лестегом, Д. Ван де Каа, 1986 р.

О Уорреном С. Томпсоном, 1929 р.

О А. Ландрі, Ж. Буржуа-Піша, 1563 р.

4. Середня кількість народжень у однієї жінки в гіпотетичній генерації за все її життя за збереження існуючих рівнів народжуваності в кожному віці незалежно від смертності та від змін вікового складу

О сумарний коефіцієнт народжуваності

О коефіцієнт гіпотетичного мінімуму

О кумулятивний коефіцієнт народжуваності

народжуваності

О спеціальний коефіцієнт народжуваності

5. Вкажіть регіон, де показники народжуваності близькі до 10-11‰, смертності 11-12‰

О Європа

О Азія

О Африка

О Південна Америка

6. Мала раса, що входить до складу монголоїдної великої раси:

О південноєвропейська;

О арктична;

О ведоїдна;

О бушмено-готентотська.

7. Світовими релігіями є:

О католицизм, православ'я, протестантство;

О магія, фетишизм, тотемізм, шаманізм;

О іудаїзм, конфуціанство, синтоїзм,

О буддизм, християнство, іслам.

8. За тривалістю прогнози **НЕ** бувають

О короткострокові та довгострокові

О короткострокові та середньострокові

О середньострокові та довгострокові

О моментальні та інтервальні

9. Загальні тенденції рівномірної зміни чисельності населення можуть описуватися

О лінійно, в арифметичній прогресії

О експотенціально, в геометричній прогресії

О експотенціально, в арифметичній прогресії

О лінійно, в геометричній прогресії

10. До переваг реєстрів населення відноситься:

О підвищення престижу країни

О вичерпність інформації

О дороговизна ведення

О постійне оновлення даних

11. Процес зростання і підвищення частки міського населення в країні, регіоні, світі

О агломерація;

О урбанізація;

О рурбанізація;

О субурбанізація

12. Форма територіальної організації життя населення на позаміській території у вигляді сукупності сіл, населених місць різних типів, призначених для постійного або тимчасового проживання.

О міське розселення	О сільське розселення
О міське населення	О сільське населення
13. Міська агломерація поліцентричного типу
О мегаполіс	О поліагломерація
О конурбація	О субурбанізація
14. До вузькоспеціалізованих політико-адміністративних центрів відноситься
О Кембридж, Оксфорд	О Ніцца, Мекка
О Суец, Гіблартар	О Канберра, Нью-Делі
15. Стаціонарні та тимчасові міграції вирізняються за
О Ступенем контрольованості	О Способом їх реалізації
О Причинами	О Часовою ознакою
16. Частина населення країни, яка здатна до трудової діяльності, тобто населення працездатного віку (від 15 до 59 років)
О економічно активне населення	О трудові ресурси
О економічно пасивне населення	О трудовий потенціал
17. Теорія народонаселення, заснована на визначенні змісту та сили дії економічного закону зростання населення належить
О А. Сміт	О Д. Медоуз
О Т. Мальтус	О С. Капіця
18. Тренд зміни чисельності населення використовується при застосуванні
О методу динамічних рядів	О рівняння демографічного балансу
О методу компонент	О методу демографічних моделей
19. Зростання споживання культури внаслідок зростання чисельності населення веде до:
О зміни образу життя	О зростання рівня захворюваності
О втрати цінностей особистостей	О розвиток засобів інформації
20. Теоретична (математична) міра інтенсивності, яка показує імовірність зміни чисельності населення в нескінченно малому інтервалі часу
О коефіцієнти	О сила демографічного процесу
О ймовірності	О моментальні показники

1.2. Дайте визначення поняттю, за кожну правильну відповідь – 0, 5 бали
 Географія населення –

Демографічний процес –

Тривалість життя –

Рурбанізація

Безробіття –

Моделювання –

II Рівень – Практичний (максимум 15 балів)

Наведіть формули та обчисліть (користуючись наведеними даними) зазначені коефіцієнти (вказуючи розмірність)

<i>Вихідні дані</i>	<i>Осіб</i>	<i>Вихідні дані</i>	<i>Осіб</i>
чисельність населення на 1 січня	21000	число померлих за рік	600
1 березня	20500	число прибулих за рік	1000
1 червня	20000	число вибулих за рік	800
1 вересня	19500	чисельність населення молодше працездатного віку	6000
1 грудня	19000	чисельність населення працездатного віку	90000
число народжених за рік	400	чисельність населення старше працездатного віку	5000

<i>Показник</i>	<i>Формула</i>	<i>Розрахунок</i>
<i>Рівняння демографічного балансу</i>		
<i>Коефіцієнт росту населення</i>		
<i>Коефіцієнт приросту населення</i>		
<i>Середнє населення різними способами, зазначаючи їх</i>		
<i>Загальний коефіцієнт смертності</i>		
<i>Загальний коефіцієнт природного приросту</i>		
<i>Нетто-міграція</i>		
<i>Коефіцієнти інтенсивності прибуття</i>		
<i>Коефіцієнт інтенсивності міграційного обороту</i>		
<i>Коефіцієнт інтенсивності міграції</i>		
<i>Коефіцієнт результативності міграції</i>		
<i>Демографічне навантаження (загальне) та демографічне навантаження «батьками»</i>		
<i>Чисельність населення на наступний рік та через n'ять років за умови збереження існуючої швидкості зміни чисельності населення протягом прогнозованого періоду</i>		
<i>Щільність населення</i>		

III Рівень – Теоретичний (максимум 12 балів)

Розкрити сутність поняття «міграція населення», визначити класифікації, види, чинники, основні напрямки, охарактеризувати історико-географічні особливості процесу, зазначити закономірності та сучасні тенденції, проблеми та перспективи в Україні.

Затверджено на засіданні кафедри соціально-економічної географії і регіонознавства
Протокол № 6 від 25 серпня 2020 р.
Завідувач кафедри

Л. М. Нємець

Факультет	геології, географії, рекреації і туризму
Спеціальність	106 Географія
Семестр	IV
Форма навчання	денна
Рівень вищої освіти (освітньо-кваліфікаційний рівень)	бакалавр
Навчальна дисципліна	ГЕОГРАФІЯ НАСЕЛЕННЯ З ОСНОВАМИ ДЕМОГРАФІЇ

Вариант № 2

Максимальна кількість балів **40**. Кількість отриманих балів

Оберіть одну правильну відповідь; за кожену правильну відповідь – 0,5 бали

1. Які із законів відтворення населення не відносяться до системи законів народонаселення
О закони природного руху населення; О закони просторового руху населення;
О закони економічного руху населення. О закони соціального руху населення.
2. Історичний тип відтворення населення, коли зміна генерацій вже перебуває під соціальним контролем, але дії останнього істотно обмежені
О архетип О раціональний
О примітивний О ірраціональний
3. Теорія демографічного переходу була запропонована
О Френком У. Ноутсеном, 1945 р. О Р. Лестегом, Д. Ван де Каа, 1986 р.
О Уорреном С. Томпсоном, 1929 р. О А. Ландрі, Ж. Буржуа-Піша, 1563 р.
4. Причини смертності поділяють на дві групи:
О головні та похідні; О ендегенні та екзогенні;
О основні та другорядні О природні та економічні.
5. Вкажіть регіон, де показники народжуваності близькі до 18-19‰, смертності 6-7‰
О Європа О Азія
О Африка О Південна Америка
6. Розрізняють такі форми шлюбних союзів:
О моногамні та полігамні; О прості та складні;
О повні та неповні; О складні та нуклеарні.
7. Рівняння демографічного балансу прямо **НЕ** залежить від
О процесів демографічного руху О процесів соціального руху
О процесів міграційного руху О процесів зміни чисельності населення
8. За своєю сутністю прогнози бувають
О Прогнози-застереження О Прогнози-регламентування
О Прогнози-залякування О Прогнози-планування
9. Демографічні показники за періодом виміру бувають
О реальні та нереальні О абсолютні та відносні
О моментальні та інтервальні О фактичні та розрахункові
10. До переваг перепису населення відносяться:
О підвищення престижу країни О дороговизна проведення
О точність відомостей О тривалість проведення
11. Найкрупніша форма розселення, що утворилася в результаті зростання великого числа сусідніх міських агломерацій і не представляє собою суцільної міської забудови
О місто-центр; О конурбація;
О мегаполіс; О урбанізоване ядро
12. До основних структурних елементів міської агломерації **НЕ** відносяться
О міста-центри; О внутрішня зона;
О урбанізоване ядро; О зовнішня зона.
13. До характерних властивостей міського населення **НЕ** відносяться:
О висока щільність мережі та розвиток О насиченість й тісні зв'язками між
міських поселень; поселеннями і всередині їх;

О багатofункціональність та багатонаціональність населення

14. До вузькоспеціалізованих транспортних центрів відноситься

О Кембридж, Оксфорд

О Суец, Гіблартар

15. Легальні та нелегальні міграції вирізняються за

О Ступенем контрольованості

О Причинами

16. До видів безробіття **НЕ** відноситься

О абсолютне і відносне

О добровільне і вимушене

17. Теорія народонаселення, заснована на взаємозв'язку швидкості зростання населення без залежності від зовнішніх умов

О А. Сміт

О Т. Мальтус

18. Коефіцієнту дожиття використовується при застосуванні

О методу екстраполяції

О методу компонент

19. Зростання матеріального споживання внаслідок зростання чисельності населення веде до:

О зміни образу життя

О втрати цінностей особистостей

20. Показник, значення якого відповідає нескінченно малому інтервалу часу

О коефіцієнти

О ймовірності

О різноманітність вибору і висока щільність контактів.

О Ніцца, Мекка

О Канберра, Нью-Делі

О Способом їх реалізації

О Часовою ознакою

О структурне і циклічне

О легальне і формальне

О Д. Медоуз

О С. Капіця

О рівняння демографічного балансу

О методу динамічних рядів

О зростання рівня захворюваності

О виснаження природних ресурсів

О сила демографічного процесу

О моментальні показники

1.3. Дайте визначення поняттю, за кожну правильну відповідь – 0, 5 бали
Геодемографія –

Міграційних рух –

Коефіцієнт дожиття –

Субубанізація

Зайнятість –

Прогнозування –

II Рівень – Практичний (максимум 15 балів)

Наведіть формули та обчисліть (користуючись наведеними даними) зазначені коефіцієнти (вказуючи розмірність)

<i>Вихідні дані</i>	<i>Осіб</i>	<i>Вихідні дані</i>	<i>Осіб</i>
чисельність населення на 1 січня	31000	число померлих за рік	300
1 березня	30500	число прибулих за рік	600
1 червня	30000	число вибулих за рік	900
1 вересня	39500	чисельність населення молодше працездатного віку	9000
1 грудня	39000	чисельність населення працездатного віку	14000
число народжених за рік	450	чисельність населення старше працездатного віку	7000

<i>Показник</i>	<i>Формула</i>	<i>Розрахунок</i>
<i>Рівняння демографічного балансу</i>		
<i>Коефіцієнт росту населення</i>		
<i>Коефіцієнт приросту населення</i>		
<i>Середнє населення різними способами, зазначаючи їх</i>		
<i>Загальний коефіцієнт народжуваності</i>		
<i>Загальний коефіцієнт природного приросту</i>		
<i>Брутто-міграція</i>		
<i>Коефіцієнти інтенсивності вибуття</i>		
<i>Коефіцієнт інтенсивності міграційного обороту</i>		
<i>Коефіцієнт інтенсивності міграції</i>		
<i>Коефіцієнт результативності міграції</i>		
<i>Демографічне навантаження (загальне) та демографічне навантаження «дітьми»</i>		
<i>Чисельність населення на наступний рік та через n'ять років за умови збереження існуючої швидкості зміни чисельності населення протягом прогнозованого періоду</i>		
<i>Щільність населення</i>		

III Рівень – Теоретичний (максимум 12 балів)

Розкрити сутність поняття «народжуваність населення», визначити структуру чинників впливу на даний показник, охарактеризувати географічні закономірності диференціації показника в світі.

